



Vlaams
Parlement

ingediend op **1262** (2016-2017) – Nr. 1
1 september 2017 (2016-2017)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Cathy Coudyser

over de taxshelter in de podiumkunsten

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde,
Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde,
Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

INHOUD

I.	Toelichtingen	4
1.	Carolien Coenen en Anja Berlanger.....	4
2.	Leen Laconte.....	7
3.	Gunther Broucke.....	10
4.	Luk Van den Bosch	12
5.	Minister Sven Gatz	13
II.	Vragenronde.....	14
1.	Jean-Jacques De Gucht	14
2.	Bert Moyaers.....	15
3.	Cathy Coudyser	15
4.	Bart Caron	16
III.	Antwoordenronde.....	18
1.	Anja Berlanger.....	18
2.	Leen Laconte.....	18
3.	Gunther Broucke.....	18
4.	Luk Van den Bosch	19
5.	Minister Sven Gatz	20
	Gebruikte afkortingen	22

Op 29 juni 2017 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over de uitbreiding van de taxshelter naar de podiumkunsten.

I. Toelichtingen

1. Carolien Coenen en Anja Berlanger

Carolien Coenen, verantwoordelijke team film, e-cultuur en economie bij het Departement Cultuur, Jeugd en Media, zegt dat de taxshelter voor de podiumkunsten past in het optimale fiscale beleid van minister Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel. Het is een speerpunt in het beleid voor aanvullende financiering van cultuur. De taxshelter is geregeld in de federale wet van 25 december 2016 houdende de vrijstelling van inkomsten die worden geïnvesteerd in een raamovereenkomst voor de productie van een podiumwerk. Die wet voegt een artikel 194ter/1 toe aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen. Het is een uitbreiding van de bestaande taxshelter voor audiovisuele kunsten, met overname van de meeste bepalingen, met als belangrijkste doel bedrijven te stimuleren om middelen te investeren in podiumproducties van kunstenorganisaties. Bedrijven die investeren in een erkend Europees podiumwerk, krijgen dankzij de taxshelter een belastingvrijstelling. In een raamovereenkomst tussen de investeerder en het productiehuis wordt het bedrag van de investering opgenomen. Na voltooiing van het werk krijgt de investeerder een taxshelterattest, dat hij nodig heeft voor de definitieve fiscale vrijstelling.

Onder productiehuis wordt verstaan: een productievennootschap met als hoofdactiviteit de ontwikkeling en de productie van podium- of theaterwerken. Andere rechtspersonen, ook vzw's, komen in aanmerking. Als ze gebruikmaken van de regeling zijn ze onderworpen aan de vennootschapsbelasting. Mogelijke investeerders zijn binnenlandse vennootschappen of de Belgische inrichting van buitenlandse vennootschappen. Een productiehuis kan zelf middelen ophalen of een beroep doen op een tussenpersoon.

In de voorbereidingsperiode 2015-2016 voerde het kabinet van minister Sven Gatz gesprekken met de Vlaamse sector en met het kabinet van Johan Van Overtveldt, federaal minister van Financiën. Op suggestie van minister Gatz werd de ontwerp-tekst aangepast zodat ook andere rechtspersonen dan enkel vennootschappen van de taxshelter kunnen gebruikmaken en ook de Belgische federale instellingen BOZAR, De Munt, het Nationaal Orkest van België ervan kunnen genieten. De definitie van een in aanmerking komend werk werd verruimd van muzikale recitals tot klassieke muziek. Voorts komen ook hedendaagse dans en muziektheater in aanmerking. De laatste wijziging is de verlenging van de termijn voor de kwalificerende Belgische uitgaven van achttien naar vierentwintig maanden.

De wetgeving is van toepassing op raamovereenkomsten ondertekend vanaf 1 februari 2017. Voorafgaand aan een dergelijke overeenkomst moeten het productiehuis en de tussenpersoon een aanvraag tot erkenning indienen bij de FOD Financiën. Het gaat om een eenmalige erkenning, maar wel specifiek voor de podiumkunsten. Een erkenning voor de audiovisuele sector geldt niet voor de podiumkunsten.

Nadat de FOD Financiën het productiehuis of de tussenpersoon erkend heeft, moet de bevoegde gemeenschap het Europese podiumwerk erkennen. Voor de Vlaamse Gemeenschap gebeurt die erkenning via de KIOSK-applicatie, die ook gebruikt wordt voor de subsidies in het kader van het Kunstendecreet. Op basis van de gegevens op dat elektronische formulier, gaan de ambtenaren na of het podiumwerk voldoet aan de voorwaarden. De beoordelingscriteria zijn: het podiumwerk behoort tot de in de wet opgesomde disciplines en het betreft een volledig nieuwe

productie of herinterpretatie; het podiumwerk wordt tot stand gebracht door één of meerdere producenten die gevestigd zijn in één of meerdere lidstaten van de EER; de première zal plaatsvinden in België of een andere lidstaat van de EER.

Volgende disciplines komen in aanmerking: theater-, circus-, straattheater-, opera-, klassiekemuziek-, dans- of muziektheaterproducties, met inbegrip van musical en ballet, evenals totaalspektakels. Om als nieuw beschouwd te worden, moet het podiumwerk een nieuw scenario, een nieuwe theatertekst, regie of scenografie hebben. Als herinterpretatie worden beschouwd: bewerkingen of nieuwe enceneringen van bestaande werken. Hernemingen van een bestaande regie, scenografie of choreografie komen niet in aanmerking.

Nadat het eerste certificaat door de Vlaamse Gemeenschap afgeleverd wordt, kunnen er raamovereenkomsten afgesloten worden tussen het productiehuis of de tussenpersoon en de investeerder. Het bedrag van de investering moet in de overeenkomst vermeld zijn. Binnen de maand na de ondertekening moet de raamovereenkomst aangemeld worden bij de FOD Financiën. Het KB van 27 januari 2017 is van toepassing op raamovereenkomsten ondertekend vanaf 1 februari 2017.

Binnen de drie maanden na ondertekening moet de investeerder zijn bijdrage storten. Het productiehuis kan dan binnen een periode van vierentwintig maanden na ondertekening en tot één maand na de première de uitgaven doen. De investeerder krijgt dan al een voorlopige fiscale vrijstelling, eventueel gecombineerd met een vergoeding. Die laatste is optioneel en wordt berekend op basis van de Euribor.

Na de première doet het productiehuis een aanvraag voor een tweede certificaat bij de gemeenschap. Dat certificaat attesteert dat het werk voltooid is. Daarop worden de in aanmerking komende uitgaven gecontroleerd door de FOD Financiën, die het definitieve taxshelterattest aan de investeerder aflevert, met een kopie aan de productievennootschap of de tussenpersoon. Een proportionele vermindering van de waarde van het attest is mogelijk als de FOD niet alle uitgaven aanvaardt. Pas met dat attest krijgt de investeerder de definitieve fiscale vrijstelling. Als dat niet gebeurt binnen de vastgelegde termijn, is de investeerder zijn fiscale vrijstelling kwijt.

Anja Berlanger leidt de cel Taxshelter van de FOD Financiën. De cel bestaat sinds 1 januari 2015.

Zodra het podiumwerk een eerste erkenning heeft van de gemeenschap, kan het door de federale overheid erkende productiehuis een raamovereenkomst sluiten en uitgaven doen die vallen onder de taxshelter. Die uitgaven hebben logischerwijze te maken met de productie en de exploitatie van het podiumwerk.

De taxshelter wordt beschouwd als een subsidiemaatregel en moet dus het fiat krijgen van Europa. Daarom zijn de uitgaven onderverdeeld in Europese en Belgische uitgaven. Voor Europese uitgaven is er geen termijn. Naast een termijn gelden voor Belgische uitgaven bijkomende voorwaarden. Die uitgaven moeten beroepsinkomsten opleveren die belastbaar zijn aan normaal tarief in de personenbelasting, de vennootschapsbelasting of de belasting niet-inwoners. De uitgaven dienen te gebeuren binnen de periode van ten hoogste vierentwintig maanden na de ondertekening van de raamovereenkomst en uiterlijk één maand na de première van het podiumwerk. In de Belgische uitgaven wordt het onderscheid gemaakt tussen rechtstreekse uitgaven voor creatieve en technische aspecten enerzijds en onrechtstreekse uitgaven voor administratieve, financiële en juridische aangelegenheden anderzijds.

Na de première kan het productiehuis een aanvraag indienen bij de Vlaamse Gemeenschap tot verkrijging van het tweede certificaat. Daarin attesteert de gemeenschap dat de productie voltooid is; dat de taxsheltermiddelen niet meer dan de helft van het productiebudget bedragen; dat de middelen voor podiumwerk werden aangewend. Pas nadat het dit tweede certificaat krijgt, kan het productiehuis een controledossier indienen bij de cel Taxshelter. De FOD Financiën controleert de voorwaarden en gaat na of de uitgaven wel degelijk gebeurd zijn. Daarop levert de dienst een taxshelterattest af. Desgevallend, bij niet-naleving van voormelde regels, vermindert de FOD de waarde van het attest.

Artikel 194ter van de wet legt vast hoe de waarde van het attest bepaald wordt en dus ook de definitieve vrijstelling waarvan de investeerder kan genieten. Vooreerst komt 70 percent van de rechtstreekse productie- en exploitatie-uitgaven in de EER in aanmerking. Maximaal 10/9 van de productie- en exploitatie-uitgaven moet in België gebeuren, met andere woorden 90 percent van de waarde van het taxshelterattest. Van die 90 percent moet nog eens 70 percent rechtstreekse uitgaven zijn. Anja Berlinger illustreert dat met een voorbeeld. Een investeerder krijgt een tijdelijke vrijstelling van 310 percent van zijn investering. Wie 48.387,10 euro investeert, kan dus 150.000 euro tijdelijke vrijstelling krijgen. Die vrijstelling geldt onmiddellijk bij de ondertekening van de raamovereenkomst. Als alles volgens de voorschriften verloopt, zal de administratie een taxshelterattest afleveren van 100.000 euro, waarvan 150 percent kan worden vrijgesteld, zijnde gelijk aan de 150.000 euro van de tijdelijke vrijstelling.

Om de waarde van het attest te bepalen, baseert de cel zich op het controledossier van het productiehuis. Dat dossier geeft een overzicht van alle uitgaven. Om een attest van 100.000 euro te krijgen, zijnde 70 percent van de productie- en exploitatie-uitgaven binnen de EER, moet het productiehuis 142.857,15 euro Europese uitgaven gedaan hebben, waarvan dan minstens de 100.000 euro rechtstreekse uitgaven. Daarboven komt de Belgische bestedingsvereiste waarbij minstens 90 percent van de waarde van het attest in België moet worden besteed en 70 percent rechtstreeks toewijsbaar moet zijn aan de productie zelf. Is aan die voorwaarden voldaan, dan krijgt de investeerder een taxshelterattest van 100.000 euro waarbij een definitieve vrijstelling van 150.000 euro hoort. Als de percentages in een van de drie stappen niet kloppen, wordt het attest proportioneel verminderd.

De cel Taxshelter erkent ook de productiehuizen en de tussenpersonen. Tot 26 juni 2017 kreeg de cel 93 aanvragen, waarvan er 77 werden toegekend, acht werden geweigerd, twee verzakingen zijn en zes in behandeling zijn. De cel behandelt een aanvraag binnen de maand, tenzij productiehuizen nalaten te antwoorden op eventuele bijkomende vragen. De aanvragen kwamen van 82 productievennootschappen en elf tussenpersonen die in de meeste gevallen al tussenpersoon zijn voor audiovisuele partijen. Onder de aanvragers zijn er 42 rechtspersonen die niet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting, onder meer vzw's.

Carolien Coenen zegt dat op dezelfde datum bij de Vlaamse Gemeenschap 55 aanvragen binnenliepen van 27 indieners. Daarvan zijn er 48 goedgekeurd, twee afgekeurd, één ingetrokken op vraag van de indiener en vier in behandeling. Het gaat om vijftien theaterproducties, elf muziektheaterproducties, tien klassiekemuziekproducties, negen musicalproducties, vijf totaalspektakels, drie operaproducties en twee dansproducties. Voor dergelijke dossiers heeft de administratie twee maanden nodig. Het totaalbudget van de producties varieert tussen 15.000 euro en 16 miljoen euro. De grote dossiers zijn voornamelijk musicals. De totale taxshelterinvestering per productie varieert tussen 3800 euro en 1,2 miljoen euro. Het is echter mogelijk dat voor één productie overeenkomsten gesloten worden met verschillende investeerders. De FOD heeft daar een beter zicht op.

Het gaat trouwens om ramingen. Zelfs al is er een erkenning, dan is het wegens uiteenlopende redenen toch mogelijk dat de productie niet gemaakt wordt.

Het totaal van de goedgekeurde aanvragen bedraagt ongeveer 13 miljoen euro aan taxshelterinvesteringen. In vergelijking met de audiovisuele taxshelter komen de aanvragen sneller binnen, allicht omdat het instrument al bekend was en omdat de tussenpersonen van de audiovisuele sector zich nu ook richten op de podiumkunsten.

Anja Berlanger zegt dat er bij de cel Taxshelter 232 raamovereenkomsten aangemeld zijn voor 71 producties. Dat zijn de dossiers voor het hele land, dus ook die erkend door de Franse Gemeenschap. Het totaal aan opgehaalde fondsen bedraagt 5.298.935 euro, met een investering per raamovereenkomst tussen 745 euro en 241.935 euro, zijnde het bedrag dat de maximale fiscale vrijstelling oplevert. Van die fondsen is op één raamovereenkomst na al het geld opgehaald door tussenpersonen. 1.785.000 euro ervan gaat naar vzw's.

Bert Moyaers vraagt of de vzw's hun statuten moeten wijzigen om zich te onderwerpen aan een ander belastingstelsel.

Anja Berlanger legt uit dat de vzw's hun statuut behouden maar fiscaal behandeld worden als een rechtspersoon, onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

Bart Caron informeert wat een bedrijf aanzet om hierin te investeren. Welk fiscaal voor- of nadeel heeft het?

Anja Berlanger wijst op de fiscale vrijstelling van 310 percent van de investering terwijl het vennootschapstarief normaal 33,99 percent bedraagt. Daarbij komt nog dat de investeerder een bijkomend rendement kan krijgen op die investering van Euribor plus 450 basispunten.

Bart Caron vraagt of het voor een bedrijf interessanter is te investeren in een podiumproductie dan gewoon belastingen te betalen.

Anja Berlanger beaamt dat.

Op de vraag van *Joris Poschet* waarom 150 en geen 100 percent van het taxshelterattest mag afgetrokken worden, antwoordt *Anja Berlanger* dat het zo in de wet staat. Eigenlijk is het gewoon een manier van berekening om ervoor te zorgen dat de voorlopige vrijstelling gelijk is aan de uiteindelijke vrijstelling als aan alle voorwaarden voldaan is.

2. Leen Laconte

Leen Laconte, directeur Overleg Kunstenorganisaties, acht het voorbarig om conclusies te trekken over het systeem, maar wil inzage bieden in het proces, met name in de stappen, de overwegingen, de vragen en de zorgen van de gesubsidieerde podiumkunstenorganisaties die lid zijn van oKo. Ongeveer zeventig producenten onder hen zijn hun huiswerk voor de taxshelter aan het maken. Ze kennen de leerstof maar ontberen nog enkele handleidingen.

Namens oKo pleit Leen Laconte voor een optimale financiering van de kunsten, dus ook voor een taxshelter voor de podiumkunsten. Toch moet de verhouding tussen en de impact van de verschillende instrumenten goed bekeken worden. Het Kunstendecreet is een adequaat instrument omdat het een holistische benadering inhoudt van een totaal te subsidiëren kunstenveld, met oog voor de waardenketen, de balans tussen de disciplines en de inbedding in de samenleving. Het Kunstendecreet werkt ook op basis van artistieke kwaliteiten. Er zijn democrati-

sche checks-and-balances. De politieke overheid kan beleid voeren door middel van het Kunstendecreet.

De taxshelter is een specifiek instrument dat zich richt tot een relatief kleine groep, namelijk zij die in hoofdzaak produceren. Het is een projectmatige subsidie en een vorm van gapfunding. Dat betekent dat de hoofdfinanciering met zekerheid geregeld moet zijn. Het werkt volgens strikte zakelijke regels, raamovereenkomsten, tijdspaden, kwalificeerbare kosten en maxima die modellerend werken. Anders dan in het Kunstendecreet zijn er weinig tot geen inhoudelijke kaders die richting geven aan de besluitvorming. OKo vraagt hoe het zich als beleggingsinstrument verhoudt tot andere vormen van aanvullende financiering. Tussen de investeerder en de producent ontstaat er niet automatisch een structurele relatie die gedreven wordt door de inhoud. OKo vermoedt dat de taxshelter de keuzes van investeerders zal beïnvloeden. Voorts is het nog niet duidelijk of het een additioneel instrument is of dat het in de plaats zal treden van sponsoring. Men weet nog niet welk effect de eventuele hervorming van het tarief van de vennootschapsbelasting erop zal hebben. Ook valt nog af te wachten hoe stabiel het instrument is.

Met deze regel wil de overheid drie soorten effecten ressorteren. Vooreerst wil ze een extra stimulans geven aan de podiumkunstenproducties in België. Ten tweede wil de overheid een toename genereren van het Belgische aandeel in de uitgaven voor podiumkunstenproducties. Op die manier stijgen de fiscale ontvangsten die hieruit voortvloeien en wordt directe werkgelegenheid gecreëerd. Door de producenten aan de vennootschapsbelasting te onderwerpen, wordt een extra belastbare basis gerealiseerd. De vraag is of die effecten in de gesubsidieerde podiumkunsten van dezelfde aard of even groot zullen zijn als in de audiovisuele sector en welke conclusies getrokken kunnen worden met betrekking tot de efficiëntie van het instrument.

Instappen vraagt adaptatie van de gesubsidieerde producent. Een taxshelter werkt enkel goed als de financiële, administratieve en fiscale risico's goed beheerd worden. Voor die risicobeheersing heeft de gesubsidieerde podiumkunstensector systeeminnovatie nodig. De sector moet zijn zakelijke huishouding aanpassen aan de taxshelter en de vennootschapsbelastingregels. Dit vergt nieuwe tools voor rapportering, budgettering en productieplanning, andere juridische knowhow, het opzetten van een relatie met intermediären en een tijdsregistratiesysteem. Het risico ligt bij de kunstenorganisatie die ervoor opdraait als er iets fout loopt. Op dit ogenblik werkt de sector aan de opbouw van deze taxshelterexpertise. Het externe vertrouwen in de gesubsidieerde podiumkunstensector moet worden opgebouwd door en voor de hele sector. De integrale sector is voor dit vertrouwen ook afhankelijk van elke individuele organisatie die gebruikmaakt van de taxshelter en de mate waarin deze succesvol is.

De taxshelterpraktijk is zeer juridisch. Onderhandelingen tussen partijen verlopen vaak na ruggenspraak met advocaten. Rulings zijn doorgaans de weg om rechtszekerheid te verzekeren. Deze juridisering is nieuw voor het grootste deel van de gesubsidieerde kunstensector. Instappen betekent op termijn wellicht ook werken in een gewijzigde biotoop. De engel der financieringsgeschiedenis brengt de gesubsidieerde vzw quasi ongemerkt in specifiek juridisch, fiscaal en financieel vaarwater, te vergelijken met een onderneming. De vraag is welke consequenties dat heeft in de nabije en verre toekomst.

Uit het netwerk van oKo hadden op 12 mei jl. acht gesubsidieerde podiumkunstenorganisaties een erkenning als producent ontvangen: A Two Dogs Company, Anima Eterna, Behoud de Begeerte, BOZAR, Eastman, Needcompany, Rosas en het Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor. Opmerkelijk in deze lijst is ook Bloet dat geen structurele subsidies meer heeft, maar sedert kort wel projectsubsidies ontvangt. Voorts staan op de lijst een drietal organisaties die in vorige subsidierondes wel

gefinancierd werden vanuit het Kunstendecreet: Judas Theaterproducties, La Petite Bande en De Kolonie MT. In het oKo-netwerk nemen deze organisaties het voortouw en delen ze sedert anderhalf jaar expertise met hun collega-producenten in de focusgroep Taxshelter.

Erkend worden als producent is redelijk eenvoudig. De taxshelter op lange termijn tot een goed einde brengen, is een andere zaak. Het is op dit ogenblik helaas nog niet mogelijk om vast te stellen welk type organisatie al dan niet succesvol met de taxshelter aan de slag zal gaan. Of succes samenhangt met de schaal of de grootte van een productie of met de grootte van het productiebudget is niet duidelijk. De reden waarom organisaties niet sneller instappen is de onzekerheid over de precieze implementatie van een aantal regels, over de mogelijke consequenties van de vennootschapsbelasting en over de compatibiliteit met het Kunstendecreet.

Zich onderwerpen aan de vennootschapsbelasting is noodzakelijk volgens het terugverdienmodel van de federale overheid. Dit heeft tot gevolg dat de instapkosten en -risico's voor vzw's gevoelig hoger liggen, zeker omdat een groot aantal consequenties nog niet volledig in kaart is gebracht. De studie van Stibbe, besteld door de administratie, heeft al helderheid gebracht. Toch rest er een aantal vragen, in de eerste plaats over de tijdelijkheid van de onderwerping. Een vzw die stopt met de taxshelter gaat immers na drie jaar terug naar het systeem van de rechtspersonenbelasting. Ook de gevolgen voor bepaalde balansposten bij een instap, maar evenzeer bij een uitstap, zijn nog niet duidelijk. Zo is het nog niet helemaal zeker hoe fiscale controleurs in de praktijk zullen omgaan met de regels inzake beroepskosten. Zal de taxshelter impact hebben op het al dan niet verkrijgen van een erkenning voor de fiscale vrijstelling van giften? Hoe beïnvloedt het de werking met vrijwilligers? Niet alleen de winst van de taxshelterproductie maar ook alle andere activiteiten worden vatbaar voor vennootschapsbelasting. In het kader van goed zakelijk beheer is het voor de organisaties noodzakelijk die gevolgen eerst te kennen vooraleer te beslissen.

De gesubsidieerde sector vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk podiumkunstenars en producenten op een zo veilig mogelijke wijze kunnen gebruikmaken van de taxshelter. Men onderzoekt of samenwerking een oplossing kan bieden en hoe die samenwerking er best uit ziet. Leen Laconte denkt dan aan de creatie van een gedeelde vennootschap, waar taxshelterbare producties van diverse makers die niet structureel verbonden zijn aan gesubsidieerde kunstenuorganisaties in samen gebracht kunnen worden. Het is de vraag of die gedeelde productievennootschap volledig aanvaard zal worden door de fiscale administratie en of ze financieel rendabel gemaakt kan worden. De kwestie is ook of de transparantie van het gesubsidieerde kunstenveld en de rechtstreekse betrokkenheid van de gesubsidieerde vzw's bij de getaxshelterde producties zo behouden worden. De oefening duidt op de wil van de sector om samen te werken, om investeringsrisico's te delen en om veiligheid te creëren, ook voor individuele kunstenaars.

Hoe de wet precies geïmplementeerd zal worden, is evenmin duidelijk. Wat betekent dit voor de jazz? Hoe zal de notie 'nieuw werk' geïnterpreteerd worden? Hoe zullen de kwalificeerbare kosten in praktijk afgebakend worden? Wat gebeurt er met de kosten in de maand na de première? Alles zal nader bepaald worden in circulaires. Sommige producenten wachten die verduidelijkingen af.

Onder het Kunstendecreet is er een praktijk gegroeid om middelen flexibel en fluctuerend toe te wijzen aan verschillende boekjaren, gebaseerd op de realiteit dat niet elk jaar hetzelfde productievolume vertoont, maar wel elk jaar hetzelfde subsidiebedrag toegekend wordt. Hiervoor wordt in een vzw die onderworpen is aan de rechtspersonenbelasting simpelweg met bestemde fondsen gewerkt. Eens vzw's die gesubsidieerd worden onder het Kunstendecreet onderworpen worden aan de vennootschapsbelasting, bestaat de uitdaging erin om deze flexibele manier van

werken – het toewijzen van subsidies aan andere boekjaren in functie van het productievolume – te behouden, in lijn met de filosofie van het Kunstendecreet, maar rekening houdend met het feit dat vennootschapsbelasting in principe op de totaliteit van de omzet wordt geheven. Het gevaar bestaat dat subsidies gefiscaliseerd worden.

Oko ziet drie denksporen. Een eerste optie is het aanleggen van voorzieningen voor toekomstige producties in plaats van bestemde fondsen. Het grote risico ligt in het oordeel van de fiscale controleur betreffende de vennootschapsbelasting. Een tweede mogelijkheid is het geheel of gedeeltelijk uitdrukkelijk niet-belastbaar stellen van subsidies naar analogie van de innovatiesubsidies. De derde weg is, op basis van het matchingsprincipe in de vennootschapsbelasting, het nog niet-bestede deel van de subsidie via overlopende rekeningen aan een volgend boekjaar toe te wijzen. Dan moet er wel voor gezorgd worden dat de administratieve verwerking voor het Kunstendecreet dit eveneens toelaat. In deze drie denksporen zal er uiteindelijk effectief belasting betaald worden op het resultaat, maar in de eerste en derde mogelijkheid zal de belasting pas geheven worden op het moment dat de productie gerealiseerd is.

Leen Laconte acht namens oKo volgende flankerende maatregelen nodig: een vlotte erkenningsprocedure; een circulaire die de regels verduidelijkt; de eigen fiscale insteek of een aanpassing van het Kunstendecreet; een lijst met antwoorden op frequente vragen, beloofd door federaal minister Johan van Overtveldt met onder andere meer toelichting over de impact van de vennootschapsbelasting op de gesubsidieerde vzw's; een instrument naar analogie van Screen Flanders, dat terugbetaalbare voorschotten, borgstellingen en een garantiesysteem regelt; startkapitaal voor nieuwe productievennootschappen; de creatie van gedeelde productievennootschappen mogelijk maken; praktijkondersteuning bij de noodzakelijke systeeminnovatie; een taskforce naar analogie van de audiovisuele sector om de opstartfase en de implementatie te begeleiden en onduidelijkheden in de wetgeving en de uitvoeringsbesluiten gaandeweg te verhelpen via structureel overleg met de betrokken partijen; de monitoring van het effect op en de synergie in de gesubsidieerde sector in de verhoudingen tussen coproductanten, speelplekken en producenten.

Oko gaat ervan uit dat de vzw's nog steeds een beroep kunnen doen op vrijwilligers zonder dat hun vergoeding belast wordt.

OKo pleit ervoor op termijn de taxshelter uit te breiden naar de volledige muzieksector en naar de beeldende kunsten.

Tot slot dankt Leen Laconte alle partijen voor de vruchtbare samenwerking en het overleg over dit onderwerp.

3. Gunther Broucke

Gunther Broucke, intendant van Brussels Philharmonic en het Vlaams Radio Koor, dankt de betrokken ministers voor de uitbreiding van de regeling omtrent de taxshelter naar de podiumkunsten en de Vlaamse en federale administraties voor de open en constructieve relatie.

Brussels Philharmonic en het Vlaams Radio Koor hebben in een vroeg stadium beslist om gretig gebruik te maken van dit instrument. Zonder collega Filip Strobbe, operationeel directeur, was Brussels Philharmonic er nooit in geslaagd die technische materie zo snel onder de knie te krijgen.

Bij de taxshelter geniet de investeerder steeds een voordeel. Het cultuurhuis wordt sinds 2003 geleid vanuit de uitgangspunten over de verantwoordelijkheden inzake

uitbouw en financiering. Gunther Broucke vertelt over zijn ervaringen als kind en jongeling, waarbij zijn ouders, die het niet breed hadden, alle levensnoodzakelijkheden en studie voor hem financierden. Hij besloot op zijn achttiende toch voltijds te gaan werken om extra's als een vleugelpiano en buitenlandse studies bij gerenommeerde docenten te bekostigen. Dit besef van verantwoordelijkheden stuwt hem nog altijd. Brussels Philharmonic en het Vlaams Radio Koor zijn instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. De beslissing om die in leven te houden, ligt dus bij de Vlaamse overheid, het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, vertegenwoordigd door de minister bevoegd voor cultuur, en niet bij de intendant. Met de minister moeten de instellingen de discussie aangaan over het ambitieniveau, het uitrustingsniveau en het internationale en nationale echelon van die instelling. Eens die bepaald zijn, moet de basisfinanciering van de eigenaar, dus de Vlaamse Gemeenschap, eraan aangepast worden. Het gesprek met de minister is intens gevoerd ter gelegenheid van de beheersovereenkomstbesprekingen. De krijtlijnen zijn uitgezet en de financiering is duidelijk en transparant bepaald.

Al wat de ambitie van de Vlaamse Regering te boven gaat, is de verantwoordelijkheid van de instelling zelf. Brussels Philharmonic en het Vlaams Radio Koor willen mooiere instellingen zijn dan wat verwacht kan worden op basis van de basisfinanciering door de Vlaamse Gemeenschap. Het is goed dat de overheid de instellingen instrumenten geeft om daar bijkomende middelen voor te werven, die in België en Europa zeker te vinden zijn. Om die reden hebben Brussels Philharmonic en het Vlaams Radio Koor zich verdiept in de taxshelter en de nodige aanpassingen doorgevoerd. Dat het Brussels Philharmonic het goed doet met een schitterende Elisabethwedstrijd en een geslaagde tournee door Japan, is voor een groot deel te danken aan de extra financiële injectie ten gevolge van de taxshelterregeling. De raad van bestuur heeft ondertussen ook voor het najaar de toestemming gegeven voor enkele investeringen die niet tot de basisuitrusting horen, bijvoorbeeld voor nieuw slagwerkmateriaal ter waarde van 250.000 euro. De Vlaamse Gemeenschap draait daar niet voor op. De instelling vindt daar zelf middelen voor.

Toch resten er enkele aandachtspunten. Zo pleit Gunther Broucke voor een volgehouden inspanning. De kwestie is immers niet of er problemen zullen rijzen, maar wel waar en hoe ermee zal worden omgegaan. Zowel de sector en de administraties als het politieke niveau kunnen daaruit lessen trekken en bijvoorbeeld een educatieve brochure samenstellen. Het klopt immers dat de taxshelter studiewerk en nog meer financiële discipline vergt van een organisatie. De spreker suggereert om na te denken over een initiatief op de personenbelasting om ook particuliere spaargelden te activeren. De instelling heeft daarvoor een voorstel uitgewerkt en het Vlaamse niveau is daarvoor bevoegd.

Tot slot roept Gunther Broucke eenieder op om zijn verantwoordelijkheid niet te ontlopen. Alternatieve financiering is een slechte term. Het moet additionele financiering zijn. De gemeenschap blijft verantwoordelijk voor de basisfinanciering en mag daar geen alternatieven voor zoeken.

Gunther Broucke eindigt zijn toelichting met enkele cijfers. Op twee maanden tijd heeft Brussels Philharmonic voor drie producties ongeveer 300.000 euro netto – na aftrek van alle kosten, ook de commissie van de tussenpersoon – extra binnengehaald. Dat is veel geld, wetende dat de gemiddelde uitkoopsom voor een concert van een symfonisch orkest in Vlaanderen tussen de 7500 en de 15.000 euro ligt. Voor het najaar verwacht Brussels Philharmonic nog eens minstens 440.000 euro op te halen.

4. Luk Van den bosch

Luk Van den bosch, general manager Rosas, sluit zich aan bij de bedankingen. Rosas is, in vergelijking met Brussels Philharmonic, een kleine zelfstandige die probeert de ambities van een kunstenaar waar te maken. Die ambities zijn redelijk onbegrensd, wat een goede zaak is, maar stelt wie verantwoordelijk is voor financiën wel voor uitdagingen. De taxshelter geeft Rosas extra zuurstof. Rosas heeft tournees achter de rug in Japan, Canada, New York en toert nu in Europa en binnenkort in de Verenigde Staten. Het huidige budget van Rosas is 5 miljoen euro, waarvan 1,7 miljoen euro komen uit subsidies en 700.000 euro uit structurele samenwerkingen met buitenlandse partners. De voorstellingen moeten dus ongeveer 2,5 miljoen euro opbrengen. In 2017 zal Rosas ongeveer 250 avondvoorstellingen spelen in 25 landen van alle continenten.

Rosas is snel gestart met de taxshelter. Luk Van den bosch had dan ook het voordeel snel bij de discussies betrokken te zijn. De snelle instap was mogelijk omdat Rosas een eenvoudige structuur heeft. Het is een klein gezelschap zonder eigen infrastructuur. Alle medewerkers zijn in België gedomicilieerd en betalen hier belastingen. Bijkomende werkrachten werken op freelancebasis. Als de spreker echter nog voor het Toneelhuis zou werken, zou hij het risico op dit moment niet nemen omdat er te veel onduidelijkheden zijn op het vlak van de vennootschapsbelasting en het wetgevende kader.

Rosas, de moeder-vzw, treedt voor de taxshelter zelf op als productievennootschap. Vooreerst is dit omwille van duidelijkheid. Voorts acht Luk Van den bosch een tweede vennootschap niet ethisch, omdat die niet rechtstreeks gesubsidieerd is dus ook niet controleerbaar is door de overheid. Voor kleinere organisaties is een gedeelde structuur misschien wel wenselijk. De derde reden, mogelijks de belangrijkste, start vanuit het oogpunt van de kunstenaar. Bij gesplitste structuren moeten kunstenaars die voor getaxshelterde producties werken van werkgever veranderen. Voor de kunstenaarsloopbaan is dit geen goede zaak. De spreker is er voorstander van dat organisaties binnen hun eigen structuur blijven om van de voordelen van de taxshelter te genieten.

De gevolgen van de onderwerping aan de vennootschapsbelasting zijn voor Rosas relatief beperkt. De enige kwestie is hoe de subsidies in de jaarrekening worden opgenomen, gezien de grote fluctuaties die eigen zijn aan artistieke werkingen. De erkenning als productievennootschap en de erkenning van het podiumwerk zijn vlot verlopen. Rosas had een open overleg met de FOD Financiën over de financiële vereisten. De eerstvolgende productie die in première gaat eind augustus is getaxshelterd via een tussenpersoon. Dat levert Rosas ongeveer 100.000 euro netto op bij een productiebudget van ongeveer 650.000 euro.

Rosas werkt aan het taxshelteren van een productie in het najaar en een grotere productie in 2018. Luk Van den bosch schat dat de taxshelter Rosas jaarlijks tussen 250.000 en 300.000 euro zal opleveren. Het geeft een ontzettend belangrijke aanvulling, maar is tegelijk maar een klein deel van het totale budget. Dat mag niet worden vergeten.

Algemeen hoopt Luk Van den bosch dat de maatregel blijvend wordt, dus dat de wetgever er niet binnen enkele jaren op terug komt. Rosas hangt immers voor een aantal jaren vast aan de vennootschapsbelasting. Hij hoopt daarnaast dat enkele andere tools verder ontwikkeld worden. Zo moet er dringend werk gemaakt worden van de versnelling en de vereenvoudiging van de giftenregeling.

De taxshelter kan maar gelden voor een derde van het gesubsidieerde veld, aangezien er slechts ongeveer zestig productieorganisaties zijn in Vlaanderen. Zeker het eerste jaar zullen vooral de grotere, eenvoudiger structuren in staat zijn erop in te

spelen. De kleinere, die het allicht het meeste nodig hebben, blijven voorlopig in de kou staan. Luk Van den Bosch roept het Vlaams Parlement op haast te maken met het wetgevendende werk zodat snel helderheid en rechtszekerheid geschapen worden.

5. Minister Sven Gatz

Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Media en Brussel, beschouwt de taxshelter als een speerpunt van zijn beleid. De aanvullende financiering kan op een ideologische manier bekeken worden: kan het dat private middelen gezocht worden bovenop publieke middelen? Men kan het ook pragmatisch bekijken: het geld kan worden gehaald waar het zit.

Tot zijn verwondering is de start alvast beloftevol. Relatief veel organisaties hebben een aanvraag ingediend, met name 93 in het hele land, waarvan er 48 van Vlaanderen en Brussel toegekend zijn. Dat wijst ook op een grote interesse in het Franstalige landsgedeelte, hoewel daar anders gedacht wordt over subsidies. Het totaal van de goedgekeurde aanvragen bedraagt ongeveer 13 miljoen euro aan taxshelterinvesteringen, waarvan er al 5 miljoen euro effectief is opgehaald. Algemeen worden de geraamde bedragen gehaald, wat wijst op de professionaliteit van de organisaties. Extrapolaties voor de rest van het jaar acht de minister te delicaat. Hij stelt de resultaten gewoon af te wachten.

Slechts een derde van de organisaties die volgens het Kunstendecreet gesubsidieerd zijn, kan gebruikmaken van de taxshelter, met name enkel de productievennootschappen. Twee derde van de goedgekeurde dossiers – goed voor 95 percent van het op te halen bedrag – werd aangevraagd door spelers die niet onder het Kunstendecreet vallen. Ze kunnen gerekend worden tot wat de minister voorzichtig omschrijft als de cultuurindustrie, onder meer musicals en grote theaterproducties. Slechts 5 percent van het bedrag wordt dus opgehaald door het derde van de spelers dat wel onder het Kunstendecreet valt. Het gaat om veertien organisaties waarvan er acht structureel gesubsidieerd worden. De anderen behoren wel tot de invloedssfeer maar proberen op een andere manier middelen binnen te halen, iets wat de minister respecteert.

Het is logisch dat grotere organisaties die niet onder het Kunstendecreet vallen, hier sneller op inspelen. Ze waren zich al een hele tijd aan het voorbereiden op de inwerkingtreding. Anderen aarzelen terecht. Het valt af te wachten of ze er uiteindelijk van gebruik zullen maken. Het sterk uiteenlopen van de opgehaalde bedragen valt de minister op: van 10.000 euro tot meer dan 1 miljoen euro voor het commerciële segment, en van 3000 tot 300.000 euro voor de organisaties die onder het Kunstendecreet vallen.

In de filmsector heeft de taxshelter gezorgd voor 1 publieke euro van het Vlaams Filmfonds tegenover 1 private euro. Die verhouding zal allicht niet gehaald worden in de kunstensector en is allicht ook niet wenselijk om het businessmodel of de financiering niet scheef te trekken. Het is een interessante cofinanciering, maar tegelijk blijven subsidies, eigen inkomsten uit ticketverkoop of uitkoopsommen nodig om de organisatie de afhankelijkheid van één financieringsbron te besparen. Voor de minister en de Vlaamse Regering moet de basisfinanciering met subsidies geregeld worden. De taxshelter zorgt enkel voor aanvullende financiering.

Elke euro geïnvesteerd in de kunstensector of de bredere cultuurindustrie, is meegenomen. De meest kritische studies over het hefboomeffect zeggen dat één euro anderhalve euro genereert. De meest optimistische schattingen gaan tot drie euro. Ook macro-economisch zijn er effecten met meer tewerkstelling en meer economische dynamiek in de sector. Dit geeft de sector ook meer gewicht in de verdediging van belangen, bijvoorbeeld ten aanzien van de overheid.

In het najaar wordt verder bekeken welke zaken nog te bespreken vallen tussen sector en administraties, zowel op het Vlaamse als het federale niveau. Een soort coöperatieve taxsheltervennootschap voor organisaties die het niet op eigen kracht kunnen, lijkt de minister een goede zaak. Of één volstaat bij oKo, of meerdere nodig zijn, is de zaak van de sector. Hij juicht het principe in ieder geval toe en wil mee zoeken naar oplossingen voor eventuele juridische hindernissen.

Velen hebben vragen bij de taxatie door de federale overheid van Vlaamse subsidies. Anderzijds creëert die overheid fiscale aftrekmogelijkheden voor organisaties waardoor hun inkomsten verhogen. De macro-economische effecten van die combinatie zullen allicht pas duidelijk zijn over enkele jaren. Voor elke organisatie is het belangrijk te kunnen beoordelen wanneer een taxshelter zinvol is, omdat ze daardoor belastingen zullen moeten betalen op de volledige omzet. Uiteraard moeten de baten hoger zijn dan de kosten.

Voor de kwestie van de vrijwilligers zal de minister praktische en pragmatische oplossingen trachten te vinden. Moeilijker op te lossen is dat het giftensysteem wegvalt eens een vzw onderhevig is aan de vennootschapsbelasting. Ook dat valt te bekijken, maar de minister vindt dat er niet van twee walletjes kan worden gegeten.

Ook de minister is voorstander van een ruimer toepassingsgebied van de taxshelter. De federale regering, die toch vrij ver ingegaan is op de verzuchtingen van de gemeenschappen, heeft één intern discussiepunt, namelijk of de moderne muziek onder de regeling kan vallen. Voor de minister moet dat gaandeweg wel kunnen. Hij zal daarvoor pleiten. Hij roept de muzieksector op om ook zelf de hand aan de ploeg te slaan en onbeschaamd te gaan lobbyen in de meest constructieve zin van het woord. Ook voor de gamesector raadt de minister dat aan. Als het klopt dat alle omringende landen voor die sector een taxsheltersysteem hebben, dan is dat zeker een valabel argument. De gunstige start van de taxshelter voor podiumkunsten kan daar zeker bij helpen. Het schept vertrouwen om de taxshelter uit te breiden naar andere sectoren. Nu is het zo dat vennootschappen investeringen fiscaal kunnen aftrekken, maar met minimumbedragen van 745 euro zijn investeringen ook voor particulieren haalbaar en nuttig. Ook dit debat wil de minister aangaan. Hij stelt voor dat hij met de sector de strategie bepaalt in orde van noodzaak en belangrijkheid welke stappen eerst gezet worden.

II. Vragenronde

1. Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht dankt de sprekers voor hun toelichtingen. Open Vld is tevreden met de totstandkoming van deze vorm van financiering.

Hij vraagt Gunther Broucke naar zijn ervaringen met de procedure om via de taxshelter bijkomend geld naar de organisatie te brengen. Zijn er bijstellingen nodig om de procedure vlotter of transparanter te laten verlopen?

De taxshelter wordt nog maar sinds een korte periode voor de podiumkunsten toegepast. Toch wil Jean-Jacques De Gucht graag weten of de investeerders in de podiumkunsten dezelfde bedrijven zijn als degene die investeren in de audiovisuele sector. Wat is het effect binnen de audiovisuele sector? Het antwoord op de vraag of het dezelfde investeerders betreft, kan een mogelijk zicht geven op het effect van een eventuele uitbreiding van de taxshelter naar andere sectoren. Wordt telkens dezelfde markt van investeerders bespeeld of breidt de markt uit afhankelijk van het soort project waarin wordt geïnvesteerd? Bijkomend vraagt hij of de investeringen tot nu toe gebeurden door enkele grote of verschillende kleine investeerders.

Uit de toelichting van minister Sven Gatz begrijpt Jean-Jacques De Gucht dat er een vlotte samenwerking is met de minister van de Franse Gemeenschap, bevoegd voor cultuur. Hoe evalueert de minister de samenwerking met de FOD Financiën?

2. Bert Moyaers

Bert Moyaers dankt de sprekers om hun ervaringen omtrent de taxshelter te delen. De actoren uit het veld zijn het best geplaatst om de pijnpunten te identificeren.

Sp.a staat achter het instrument van de taxshelter, maar deelt een aantal bekommernissen. Een onopgelost vraagstuk is de verplichte onderwerping aan de vennootschapsbelasting voor vzw's.

Leen Laconte lichtte toe dat de regelgeving complex is en dat een goede omkadering cruciaal is. De taxshelterregeling zal moeten werken zowel voor de grote als voor de kleinere organisaties. Bert Moyaers vraagt of kleinere organisaties hierbij voldoende ondersteund worden. Hij wijst op het belang van risicobeheersing. Zijn kleine organisaties voldoende gewapend tegen mogelijke valkuilen met een financiële catastrofe tot gevolg? Het risico rust nu vooral op de schouders van het productiehuis zelf.

3. Cathy Coudyser

Cathy Coudyser dankt de sprekers voor hun toelichtingen. Deze regeling is een voorbeeld van hoe de gemeenschappen betrokken kunnen zijn bij een regeling op het federale niveau die veel impact heeft op die gemeenschappen. Er was reeds veel overleg voor de totstandkoming van de wetgeving. Ook nu is er nog overleg.

Cathy Coudyser benadrukt dat de regeling nog maar vier of vijf maanden van toepassing is. Binnen het veld is een aantal organisaties meteen op de kar gesprongen. De taxshelter wordt ervaren als een hefboom en als een positief instrument binnen de aanvullende financiering. Het betreft aanvullende en geen alternatieve financiering. Het is het standpunt van N-VA dat culturele organisaties voor hun basisverantwoordelijkheden gefinancierd moeten worden door de overheid. Voor een bijkomende ambitie of om bijvoorbeeld te pionieren, kan een organisatie gebruikmaken van middelen die te vinden zijn. Het instrument van de taxshelter heeft voor de film zijn nut bewezen. Ze meent dat dit ook een nuttig instrument is voor de podiumkunsten.

Het gebruik van de taxshelter heeft bij de podiumkunsten sneller ingang gevonden dan bij de film. Dit kan te maken hebben met reeds opgedane ervaringen binnen de filmsector.

Grotere organisaties hebben sneller beslist om gebruik te maken van de taxshelterregeling. Cathy Coudyser heeft er begrip voor dat kleinere organisaties eerst willen uitzoeken of de taxshelter voor hen een interessant instrument is, rekening houdende met de problematiek van de vennootschapsbelasting voor de vzw's. Voor aanvullende financiering zijn er verschillende instrumenten mogelijk. Het is nodig om op maat te kunnen werken. Elke organisatie moet kunnen onderzoeken welk instrument het best aansluit bij de werking.

Ook andere instrumenten moeten worden uitgewerkt. Er kan worden nagedacht over hoe het geld op de spaarboekjes van natuurlijke personen kan worden geactiveerd. Een regeling voor giften behoort ook tot de mogelijkheden.

Cathy Coudyser is tevreden dat er een goede start genomen is met de taxshelter in de podiumkunsten. Er is een goede samenwerking met de administraties. De administratieve lasten en de doorlooptijden blijven beperkt. De informatieformulieren

zijn duidelijk. Al deze zaken dragen bij tot een succes. De kleine organisaties binnen de podiumsector moeten nog wat tijd krijgen. De opgedane ervaring moet gedeeld worden met andere organisaties. Monitoring en leren uit de ervaringen, zijn belangrijk. Misschien zijn de intermediären binnen een aantal jaren niet meer nodig voor de grote organisaties. Een andere mogelijkheid is een instantie die kleinere organisaties adviseert en mee bekijkt of het instrument van de taxshelter past binnen het businessmodel van de organisatie. Misschien ligt hierin wel een opdracht voor het Cultuurloket. Ze feliciteert oKo met het geleverde werk. Zij kennen de sector en de organisaties zeer goed. De ervaring zal nog groeien in de komende maanden.

Bij een dergelijk instrument dat goede resultaten oplevert, kan er worden gedacht aan uitbreiding. Ze waarschuwt dat men niet te overhaast te werk moet gaan, met het oog op het vermijden van misbruiken. Een evenwicht is nodig bij het zoeken naar waar het interessant is om het instrument verder te implementeren. Men moet vermijden om dit in te zetten op de puur commerciële zaken, want dat kan zorgen voor een verstoring van de marktwerking. Het onderscheid moet gemaakt worden met cultuur, waarbij de overheid met subsidies en instrumenten moet tussenkomen. Tegelijk is ze zich ervan bewust dat er meer en meer cross-overs zijn tussen cultuur en andere domeinen. Een aantal zaken moet uitgeklaard worden. Ze hoort bij de minister zeker de wil om op deze onduidelijkheden een antwoord te formuleren.

4. Bart Caron

Bart Caron meent dat er zeer interessante toelichtingen en standpunten werden gedeeld.

Hij zegt dat de taxshelter voorlopig enkel mogelijk is voor pauken en niet voor drumpads. Al dient de taxshelter niet voor de investeringen in instrumenten, hij hoort wel uit het gesprek dat men door het maken van producties middelen kan genereren die kunnen worden ingezet in de omkadering. In die zin is de definitie van rechtstreeks en onrechtstreekse kosten legitiem.

Het is een zeldzaam systeem dat een persoon zelf over de aanwending van zijn belastinggeld mag beslissen. In Duitsland kan men zelf op de belastingbrief aangeven waarvoor het geld gebruikt mag worden. Bart Caron is hier tegen. Dit principe staat haaks op het belastingstelsel in België en in vele andere Westerse landen. Hij oppert het idee om het budget voor de taxshelter na een vijftal jaren gewoon toe te voegen aan de pot van het Kunstendecreet en de taxshelter af te schaffen. De taxshelter brengt meer op dan een andere belegging. Het is een fiscaal product voor een bedrijf, dat ingezet wordt om een ondergesubsidieerde cultuursector te steunen. Nu de taxshelter is geïmplementeerd, wil Bart Caron zich echter pragmatisch opstellen.

Hij is tevreden dat de twee geschetste voorbeelden aangeven dat het systeem de grondvesten van het Vlaamse cultuurbeleid niet aantast. De financiële bedragen die uit de taxshelter gegenereerd worden, zijn belangrijk maar niet in die mate dat ze de gesubsidieerde sector gaan overvleugelen. Binnen de filmsector wordt er projectmatig gewerkt. Binnen de podiumkunsten maken de organisaties ook een project, maar ze hebben wel een meerjarige structurele werking. In die zin is hij niet ongerust dat de taxshelter voor te veel vertekening zal zorgen als systeem voor aanvullende financiering.

De FOD Financiën en de minister bevoegd voor financiën, zijn een partij in dit verhaal. Hij vindt het opvallend dat men, als er een andere overheid betrokken is, gemakkelijk de rangen sluit om de pijnpunten aan te pakken.

Hij vraagt de sprekers om informatie te geven over de kosten onderweg. Door de complexiteit zijn er tussenpersonen die erkend zijn en de middelen ophalen. Hij denkt ook aan de kosten voor het inschakelen van een advocaat of notaris bijvoorbeeld bij aktes die verleden moeten worden. Wat is het reële bedrag dat kan ingezet worden voor de productie zelf, bij een investering van 100.000 euro in een productie, gebaseerd op een belastingvrijstelling voor de betrokken bedrijven van 310.000 euro? Hij vraagt een grootteorde in percentages over hoeveel er onderweg aan kosten afgaat. Kan men een aantal kosten vermijden of reduceren door het opzetten van een coöperatief model of een samenwerkingsverband tussen organisaties dat optreedt als vennootschap voor de producerende partijen?

Hij gaat verder in op de relatie tussen de Vlaamse subsidies en de federale vennootschapsbelasting en de jaarrekeningen. Hij geeft een theoretisch voorbeeld van een organisatie die 500.000 euro subsidie van de Vlaamse overheid ontvangt in het kader van het Kunstendecreet en middelen ter waarde van 100.000 euro verwerft via de taxshelter. De organisatie wordt belast op de gehele omzet van de vzw voor het jaar waarin de productie gemaakt wordt. Bij een succesvolle productie kan in een jaarrekening een overschot van bijvoorbeeld 200.000 euro geboekt worden. Betekent dit dat er 33 percent belastingen moet worden betaald op die 200.000 euro? Indirect of direct wordt er zo een deel van de Vlaamse subsidie voor de resulterende 70.000 euro aangewend. Hij vraagt of deze redenering klopt.

Leen Laconte bevestigt dit.

Hij vraagt of het mogelijk is om te schuiven met kostensoorten over een boekjaar heen. Stel dat men in 2018 gaat toeren met een productie die gemaakt is in 2017. Valt dit buiten het taxsheltersysteem en wordt de organisatie in 2018 dan ook belast als vennootschap?

Leen Laconte antwoordt dat tourkosten buiten de taxshelter vallen en dat de organisatie ook belast wordt in 2018. Vennootschapsbelasting wordt gedurende drie jaar geheven, beginnende bij de ondertekening van de raamovereenkomst.

Bart Caron concludeert dat een organisatie moet zorgen dat ze ieder jaar een of meerdere producties via de taxshelter gefinancierd krijgt, anders is het niet interessant. Op een bepaald moment zou het voordeel weggegomd kunnen worden door de vennootschapsbelasting.

Bart Caron uit nog een andere bekommernis. Het taxsheltersysteem is voor bedrijven interessant. Heel wat organisaties werken met sponsorsystemen waarbij een bedrijf het gesponsorde bedrag als kost kan inbrengen in zijn vennootschap maar niet rechtstreeks kan aftrekken van de belastingen. Bestaat het gevaar dat sponsoring aangetast wordt? Zou het niet wenselijk zijn om voor sponsoring door bedrijven of voor het inbrengen door particulieren een verhoogde aftrek te verdedigen bij de federale overheid, om het verschil tussen de twee systemen wat te dichten? Een bedrijf kan voor de keuze staan om een bedrag van 30.000 euro te sponsoren voor een productie of dit te investeren via de taxshelter en zo te genieten van het fiscale voordeel. Men zou sponsoring aantrekkelijker kunnen maken door het bedrijf een verhoogde aftrek van kosten mogelijk te maken. Hij vraagt de sprekers of ze dit zinvol vinden.

Bart Caron pleit ook voor particuliere systemen en een uitbreiding van de taxshelter naar de lichte muziek, ook voor de internationale uitstraling van pop-, rock- en jazzartiesten.

Tot slot vraagt hij of het mogelijk zou zijn om een antwoord te bekomen op de vraag welke profitbedrijven op dat systeem intekenen, waarvoor en met welke bedragen.

III. Antwoordenronde

1. Anja Berlanger

Anja Berlanger zegt dat het dezelfde bedrijven zijn die investeren in de audiovisuele sector en in de podiumkunsten. Deze operatoren vissen in dezelfde vijver. Ze halen het geld bij dezelfde winstgevende bedrijven in de markt. 232 raamovereenkomsten betekenen dus niet noodzakelijk 232 investeerders. Een investeerder kan in de voorbije vijf maanden al verschillende raamovereenkomsten hebben afgesloten. Er zijn ook tussenpersonen die de investeringen spreiden. Ze halen een bepaald bedrag aan fondsen op en verspreiden dit over verschillende podiumwerken. Ze kan niet uit het hoofd zeggen over hoeveel investeerders het gaat.

2. Leen Laconte

Leen Laconte vult aan dat ook de tussenpersonen dezelfde zijn als bij de audiovisuele sector. Iedereen werkt met tussenpersonen. De creatie van een nieuw soort tussenpersoon kan worden overwogen. In elk geval is het verboden dat een producent ook tussenpersoon is.

Anja Berlanger verduidelijkt dat een producent niet verplicht is om met een tussenpersoon te werken. Een productiehuis mag zelf de taxshelterfondsen ophalen, maar enkel voor de eigen producties, en niet voor de concurrentie.

Leen Laconte gaat verder in op de complexiteit van de regeling. De belangenbehartiger zou het fijn vinden dat er een taskforce komt met een regelmaat en een continuïteit voor overleg met de betrokken partijen, tussenpersonen, producenten, sectoren en overheden.

Het risico ligt bij de producent. Organisaties bekijken of ze het risico kunnen dragen. Het Kunstendecreet legt terecht een reservenorm op. De reserves die kunnen opgebouwd worden, zijn eerder beperkt. Met deze uitdaging moeten organisaties aan de slag.

Heel wat spelers kunnen ondersteuning bieden. Ze denkt hierbij aan Cultuurloket. Monitoring is belangrijk en kan gebeuren door het Departement Cultuur of het Kunstenpunt. Het betreft het uitbouwen van zeer technische, interne werkmodellen. Tijdsregistratie is bijvoorbeeld erg belangrijk in de taxshelter. Organisaties komen voor deze zakelijke, technische en juridische aspecten bij oKo terecht, terwijl een belangenbehartiger geen steunpunt is.

3. Gunther Broucke

Gunther Broucke deelt mee dat Brussels Philharmonic de laatste jaren inspanningen gedaan heeft om met creatieve producten investeerders te binden. Hij noemt bijvoorbeeld de Instrumentenstichting. Hij vindt middelen voor aanvullende financiering ook bij ondernemers. Het is mogelijk om middelen aan te boren die vandaag niet worden aangeboord.

Voor het systeem van de taxshelter heeft hij besloten om met een intermediair te werken, omwille van de grote techniciteit van het dossier. Een intermediair heeft een portefeuille van investeerders opgebouwd. Hij sluit niet uit dat wanneer de organisatie de techniciteit onder de knie heeft, de kosten van de intermediair gedeeltelijk kunnen worden uitgespaard. In die zin kunnen wel nieuwe middelen worden aangeboord. De potentiële betrokkenheid van een investeerder bij een podiumproductie draagt veel meer mogelijkheden in zich dan bij de audiovisuele sector. Dit kan rechtstreekser en sneller. De omlooptijd is korter. De organisatie

maakt nu gebruik van de taxshelter voor producties die over een maand plaatsvinden. Dit is in de filmindustrie niet het geval. De betrokkenheid is veel groter. Vandaag zijn het dezelfde investeerders, maar Gunther Broucke is ervan overtuigd dat er nieuwe, potentiële investeerders in de markt aanwezig zijn.

Gunther Broucke ervaart dat de procedures en de communicatie vlot verlopen, zowel met het Departement Cultuur als met de FOD Financiën. De formulieren zijn zo eenvoudig mogelijk en digitaal beschikbaar. De procedures verlopen vlot. De deadlines worden gerespecteerd. Het is duidelijk wat wanneer aangeleverd dient te worden en wanneer een antwoord mag worden verwacht.

Een aantal zaken bevat nog onduidelijkheden, zoals het omgaan met coproducties en cross-overs. De uitbreiding van de taxshelter naar de pop- en rockmuziek kan worden overwogen. Hij houdt de organisatie warm aanbevelen om nauw betrokken te blijven bij de implementatie en de verdere verfijning van het werkingsmechanisme.

Gunther Broucke gaat verder in op de problematiek van de vennootschapsbelasting. Hierbij wordt er belasting betaald op de belastbare winst. Hij verduidelijkt dat de winsten van de organisatie veel meer op het symbolische dan op het economische niveau zitten. Hij nuanceert wel dat de instelling geen eigen vastgoed of geen groot eigen vermogen heeft. Hij maakt zich dus relatief weinig zorgen over de vennootschapsbelasting, al blijft het een aandachtspunt.

Het is belangrijk om goed na te denken over de taxshelter voor kleine organisaties. Als grote organisatie wil Brussels Philharmonic de rol van wegbereider opnemen, om naar de sector toe goede praktijken en opgebouwde ervaring op een transparante manier te delen, om de sector vooruit te helpen en calamiteiten te voorkomen. Hij schrikt bij het horen van dergelijke hoge bedragen en houdt zijn hart vast voor het moment dat de desbetreffende productie gemonitord en gecontroleerd zal moeten worden. Calamiteiten bij dergelijke producties slaan terug in het gezicht van de sector. Ongelukken moeten tot een absoluut minimum beperkt worden. Men kan er niet streng genoeg over waken.

Gunther Broucke schat de kosten onderweg op 25 percent. De kostenposten zijn het rendement dat aan de investeerder moet betaald worden en de kosten voor de intermediair. De intermediair zorgt ervoor dat er geld wordt vrijgemaakt dat er anders niet zou zijn. Het is evident dat daarvoor een commissie moet worden betaald. De instelling heeft een halftijds personeelslid aangetrokken om deze processen in detail te monitoren. Die kost zit daarbij niet inbegrepen.

Hij hoort dat er een positief aanvoelen is omtrent het uitbreiden van de taxshelter naar particuliere investeerders en het ondersteunen van initiatieven in de personenbelasting.

4. Luk Van den bosch

Luk Van den bosch denkt dat de inschatting van Gunther Broucke omtrent 25 percent kosten klopt. Daarnaast moet er wel nog rekening gehouden worden met de vennootschapsbelasting die betaald moet worden. Dit is minder problematisch voor instellingen met een gelijklopende werking over de jaren heen. Heel wat organisaties bouwen echter in het ene jaar een reserve op om in het volgende jaar een groter werk te kunnen maken. Dit betekent dat ze in het ene jaar wel belasting moeten betalen.

Als voorzitter van oKo neemt hij het ook ter harte dat de sector een taxshelter-hygiëne aanlegt. Het is belangrijk dat de sector hiermee op een ordentelijke en overzichtelijke manier omgaat om accidenten te vermijden.

Voor heel wat organisaties is de regeling rond de taxshelter niet werkbaar of niet van toepassing. Hij vraagt dan ook dat die organisaties niet gepenaliseerd zullen worden omdat ze het geld niet gehaald hebben waar het zou gezeten hebben.

5. Minister Sven Gatz

Minister *Sven Gatz* sluit zich aan bij de laatste bemerking van Luk Van den Bosch. De minister vraagt enkel dat er een extra initiatief ontwikkeld wordt waarbij het risico verbonden aan de taxshelter voor de organisatie in kwestie verantwoord is.

De vraag werd gesteld vanaf wanneer de taxshelter interessant wordt, rekening houdende met de belasting op hetgeen een vennootschap genereert. De organisaties binnen de kunstensector die begonnen zijn met de taxshelter hebben een inschatting gemaakt op basis van advies dat zij gewonnen hebben bij boekhouders of bedrijfsrevisoren. Bij de afrekening zullen er kosten gemaakt worden, maar voor hen brengt het allicht meer op. De vraag is vanaf welke schaalgrootte de taxshelter interessant wordt voor een organisatie. Het antwoord daarop zal de komende maanden duidelijk worden.

Bart Caron stelde een vraag omtrent een aparte fiscale behandeling van sponsoring ten opzichte van inkomsten via de taxshelter. Het is mogelijk dat bepaalde bedrijven die binnen de brede cultuursector aan sponsoring doen, besluiten dat het fiscaal voordeliger is om de middelen via de taxshelter te investeren. De minister zal dit monitoren. Dit houdt verband met de gelijke fiscale behandeling van sponsoring ten aanzien van de taxshelter of met de uitbreiding van het toepassingsgebied van de taxshelter. Deze twee zaken neemt de minister mee in de opvolging van het dossier.

De samenwerking van de minister met de Franse Gemeenschap en de federale overheid verloopt uitstekend.

Na een eerder theoretische benadering van het voorontwerp van wet heeft de federale overheid toch veel oor gehad naar bijstellingen met praktische, positieve gevolgen voor het cultuurveld in het noorden en het zuiden van het land. De samenwerking is vlot en constructief. De minister hoopt dat een aantal hete hangijzers die in deze gedachtewisseling aan bod komen, daar verder besproken kunnen worden.

De minister kijkt samen met Alda Greoli, viceminister-president en minister van Kleine Kinderen, Kinderdagverblijven en Cultuur van de Franse Gemeenschap, waar de aandachtspunten gelijklopen. Het zijn er heel wat.

De minister zal bekijken onder welke voorwaarde en wanneer hij een nuttige lijst kan bezorgen van wie welke taxshelterbedragen heeft aangevraagd of opgehaald. De administratie en de FOD zullen dit samen onderzoeken, rekening houdende met de openbaarheid van bestuur en de privacy van de betrokkenen.

Op dit moment zijn het de meer commerciële spelers in de cultuurindustrie die gebruikmaken van de taxshelter omdat deze regeling iets meer op hun maat gesneden is. De minister blijft evenwel verdedigen dat een sterke cultuurindustrie in principe ook goed is voor de kunstensector. Hij benadrukt dat de kunstensector ook zelf sterk genoeg moet zijn, en dat het een en-enverhaal is en geen of-of-verhaal.

Sommige landen hanteren een gemengd model. De minister bevoegd voor Cultuur in Canada – zowel op het niveau van de provincies als op het niveau van de Canadese federatie – houdt zich enkel bezig met de cultuurindustrie. De kunsten-sector is er in zijn geheel ondergebracht in fondsen, en dus niet zoals in Vlaanderen enkel voor letteren en film. De minister denkt niet dat dit een ideaal systeem zou zijn voor Vlaanderen, maar een kunstensector en een cultuurindustrie kunnen communicerende vaten zijn. Dit zal deel uitmaken van het debat de komende jaren.

Bart Caron is in zijn vrije tijd actief in de niet-gesubsidieerde cultuursector. Hij begrijpt dat het instrument vooral in het leven is geroepen voor de niet-gesubsidieerde sector. Het is complementair.

Gunther Broucke zegt dat het instrument succesvol is aan de kant van de investeerders omwille van de belastingaftrek. Hij vraagt naar de politieke visie over wat er zou gebeuren met de taxshelter op het moment dat de vennootschapsbelasting gevoelig zou dalen.

Bart Caron meent dat, bij de evolutie naar 20 percent, de fiscale aantrekkelijkheid van het product gevoelig zal dalen.

Minister *Sven Gatz* antwoordt dat het taxshelterproduct een interessant beleggingsproduct is. Het brengt meer op dan een spaarboekje en heeft een rendement tussen 3,5 en 5 percent. Het blijft dus interessant om bedragen tussen het minimum en het maximum hieraan te besteden, zolang de huidige rentetoestand aanhoudt. Voor de minister is er geen enkel verband tussen een lagere vennootschapsbelasting en bijkomende bedragen die bedrijven investeren in projecten. De minister ziet hier geen groot probleem in. Deze kwestie kan hier niet beantwoord worden.

Bart CARON,
voorzitter

Cathy COUDYSER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EER	Europese Economische Ruimte
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
FOD	Federale Overheidsdienst
KB	koninklijk besluit
KIOSK	Integraal OpvolgSysteem (webapplicatie voor onlinesubsidieaanvragen binnen het Kunstendecreet en het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017)
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
vzw	vereniging zonder winstoogmerk